

POTICANJE PODUZETNIŠTVA KOD MLADIH I UGROŽENIH SKUPINA KROZ SOCIJALNI FOND

Kaštela, Korina

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:247415>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-01**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET**

ZAVRŠNI RAD

**POTICANJE PODUZETNIŠTVA KOD MLADIH I
UGROŽENIH SKUPINA KROZ SOCIJALNI
FOND**

Mentor:

dr. sc. Šime Jozipović

Student:

Korina Kaštela

Split, kolovoz, 2020.

SADRŽAJ

1. UVOD	3
1.1. Definiranje problema istraživanja	3
1.2. Ciljevi rada	3
1.3. Metode rada	3
1.4. Struktura rada	4
2. PODUZETNIŠTVO KOD MLADIH I UGROŽENIH OSOBA	5
2.1. Općenito o poduzetništvu.....	5
2.2. Mladi i poduzetništvo	6
2.3. Socijalno poduzetništvo	7
3. EUROPSKI SOCIJALNI FOND	9
3.1. Opće informacije.....	9
3.2. Pravna osnova i strateški okvir	11
3.3. Struktura fonda	13
3.4. Zapošljavanje i socijalno uključivanje	15
4. EUROPSKI SOCIJALNI FOND I PODUZETNIŠTVO	17
4.1. Poduzetništvo kroz skupinu mladih u Socijalnom fondu.....	17
4.1.1. Primjer projekta zapošljavanja mladih u skladu s ciljevima Garancija za mlade ...	20
4.2. Poduzetništvo kroz skupinu ugroženih osoba u Socijalnom fondu	21
4.3. Prijava projekta, uvjeti i pravila.....	23
4.4. Problemi pri financiranju projekata i subjekata socijalnog poduzetništva	26
5. ZAKLJUČAK	28
LITERATURA:	30
SAŽETAK	33
SUMMARY	34
Popis slika	35
Popis tablica	35

1. UVOD

1.1. Definiranje problema istraživanja

Problem istraživanja ovog rada predstavlja poticanje poduzetništva kod mladih i ugroženih osoba kroz Europski socijalni fond. Kao što je glavni cilj ESF-a promicanje i jačanje administrativne sposobnosti u državnom i javnom sektoru na određenim područjima gospodarstva, zapošljavanja, obrazovanja, socijalnog uključivanja i dobrog upravljanja. Samim tim ovaj rad prikazuje mogućnosti, postojeća pravila, regulacije i poticaje bilo kakvih dodjela za mlade i ugrožene skupine u koje prema službenim stranicama ESF-a spadaju osobe s invaliditetom, osobe s niskim stupnjem obrazovanja, nezaposlene mlade osobe, starije osobe, dugotrajno nezaposlene osobe, žene, korisnici pomoći i usluga socijalne skrbi, pripadnici nacionalnih manjina i ostale socijalno osjetljive skupine. Natječaji u sklopu kojih se mogu prijaviti projekti na temu poticanja poduzetništva mladih i ugroženih skupina se, mogu financirati u sklopu Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali.

1.2. Ciljevi rada

Kako je zapravo glavni cilj Europskog socijalnog fonda promicanje i jačanje administracije na područjima zapošljavanja i socijalnog uključivanja, cilj ovog rada je što bolje prikazati koliko je poticanje poduzetništva kod mladih i ugroženih osoba korisno za cjelokupno funkcioniranje države, a samim tim i cijele Europske unije. Osim toga cilj je utvrditi sva potrebna pravila i regulacije koji su neophodni za realizaciju samog projekta unutar Socijalnog fonda.

1.3. Metode rada

U ovom radu korištene su metode: indukcije i dedukcije, analize i sinteze te komparativna metoda. Metoda indukcije temelji se na proučavanju činjenica da se dođe do općeg suda koji se temelji na samim činjenicama. Poznavanjem općeg znanja iz kojih izvodimo opće stavove i činjenice, dolazimo do metode dedukcija. Nadalje, metode analize i sinteze pomažu nam i daju uvid kako zasebni pojmovi i elemenata pa tako i onih skupni tvore jednu cjelinu. Osim ovih metoda korištena je komparativna metoda zbog uspoređivanja mladih i ugroženih skupina u Socijalnom fondu.

1.4.Struktura rada

Završni rad sastoji se od pet poglavlja. Prvo poglavlje je „Uvod“ u kojem je definiran problem istraživanja rada, ciljevi rada i metode koje su korištene u samoj izradi rada. U drugom poglavlju bit će opisano poduzetništvo općenito kod mladih i ugroženih osoba. U trećem i četvrtom poglavlju koji čine empirijski dio rada bit će napisane sve potrebne regulative, pravna pitanja i pravila koja su potrebna za samu dodjelu projekta u Socijalnom fondu za ove dvije skupine. Naposljetku u zadnjem odnosno petom poglavlju „Zaključak“ iznose se spoznaje o radu na temelju empirijskih dokaza.

2. PODUZETNIŠTVO KOD MLADIH I UGROŽENIH OSOBA

2.1. Općenito o poduzetništvu

Prilično je teško odgovoriti na relativno jednostavno pitanje: tko su poduzetnici i što je zapravo poduzetništvo, poduzetništvo je sposobnost pokretanja određene akcije, poduzimanja aktivnosti sa svrhom postizanja željenoga cilja, pritom predmnijevajući spremnost na borbu protiv prepreka, uključivo spremnost na neizvjesnost ishoda i rizik.¹

Nadasve pojam poduzetništva sam po sebi ima mnogo definicija i značenja te ga je potrebno definirati kao i njegove karakteristike. Prije svega moramo naglasiti da niti jedna od mnogobrojnih definicija nije ona prava već su sve uzete kao moguće objašnjenje i značenje tog pojma.

Richard Cantillon (1697.-1734.), francuski ekonomist irskog podrijetla, u svojoj Općoj raspravi o prirodi trgovine uvodi u ekonomsku teoriju pojam poduzetnika (entrepreneur) kao osobe koja kupuje po poznatim cijenama, a prodaje po nepoznatim cijenama dakle onima što će se tek formirati. Takvim pristupom poduzetnik se oslikava kao specijalist - osoba koja nosi rizik poslovnog pothvata i neizvjesnost u pogledu budućih poslovnih prilika.²

Nadalje, gore navedene definicije i poimanja poduzetništva mogu definirati poduzetništvo kao sposobnost pokretanja nekog poslovnog pothvata i preuzimanje rizika za njegov neuspjeh. Također možemo primjetiti da je u svakoj definiciji prisutan motiv ostvarivanja profita kako za sebe tako i za cijelo društvo.

Iz različitih teorija pojma „poduzetništvo“ moguće je definirati širi i uži smisao poduzetništva. ŠIRI SMISAO: poduzetništvo je svaka aktivnost koja uključuje kreativnost, inovativnost, upornost, dosljednost, razumno preuzimanje rizika, odgovornost, samostalnost i dr. UŽI SMISAO: proces stvaranja vrijednosti kombinacijom resursa u svrhu iskorištavanja prilika uz razumno preuzimanje rizika.³

---

¹ Kružić, D. (2007). PODUZETNIŠTVO I EKONOMSKI RAST: REAKTUALIZIRANJE ULOGE PODUZETNIŠTVA U GLOBALNOJ EKONOMIJI. *Ekonomska misao i praksa*, (2), 167-191. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/21281>

² Kružić, D. (2007). PODUZETNIŠTVO I EKONOMSKI RAST: REAKTUALIZIRANJE ULOGE PODUZETNIŠTVA U GLOBALNOJ EKONOMIJI. *Ekonomska misao i praksa*, (2), 167-191. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/21281>

³ Tkalec, Z. (2011): Visoka škola za ekonomiju, poduzetništvo i upravljanje „Nikola Šubić Zrinski“, Zagreb, str. 38.

Također treba naglasiti kako samo poduzetništvo ne mora striktno podrazumijevati neku gospodarsku aktivnost već fokus na prihvaćanje nekih inovacija i kreativnosti u samom poslu, a samim tim i društvu općenito. Upravo zato poduzetništvo možemo definirati na sljedeći način.

Poduzetništvo u najširem smislu možemo shvatiti kao djelatnost pojedinca ili skupine ljudi koji provode neki poduzetnički pothvat (aktivnost, inicijativu, akciju, projekt, posao, tvrtku i sl.). Taj poduzetnički pothvat uglavnom započinje s osmišljavanjem neke ideje, koja odgovara na prepoznatu potrebu, odnosno ukazanu priliku, i postavljanjem ciljeva, odnosno oblikovanjem vizije (najčešće je to zarada i/ili društvene promjene). Zatim slijedi planiranje i organiziranje provedbe ideje i ulaganje resursa (novca, vremena, znanja i sl.) u tu ideju.⁴

Općenito smatra se da bi svaki poduzetnik trebao imati urođeno u sebi sedam poduzetničkih osobina od kojih su neke urođene, a druge su stečene. Tako možemo navesti neke od najbitnijih osobina, a to su inovativnost, kreativnost, odgovornost, spremnost preuzimanja rizika, poštenje, samouvjerenost i radoholičnost. Iz navedenih karakteristika možemo zaključiti da optimalna količina svake od njih čini jedinstvenog poduzetnika i po tome se razlikuju. Osim toga različitost svakog poduzetnika čini ga specifičnim na tržištu te je svako od njih prepoznat na drukčiji način.

2.2. Mladi i poduzetništvo

Kako se poduzetništvo mijenjalo kroz godine, a tako i stoljeća gore navedene karakteristike više nisu dovoljne za njegovu realizaciju. Sama globalizacija i sve veća upotreba interneta dovela je do toga da je u današnje vrijeme moguće „lakše“ postati poduzetnik nego prije. Pod tim se podrazumijeva da u današnje vrijeme interneta sama ideja i projekt može brže i lakše proširiti na međunarodno, a samim tim i na svjetsko tržište. Usprkos dobrim stranama interneta ipak postoje neprilike tj problemi. Kao dobar primjer možemo uzeti Hrvatsku u kojoj većina mladih i visoko obrazovanih ljudi traže posao u struci umjesto da uzmu stvar u svoje ruke i pokrenu ga sami. Većina mladih htjela bi voditi svoj posao/firmu i biti sami svoji šefovi, ali zbog utjecaja roditelja, prijatelja i financija postaju nesigurni i odustaju od te ideje. Glavni cilj današnjeg društva općenito je smanjiti nezaposlenost i povećati broj radnih mjesta, a da bi do toga došlo trebali bi omogućiti više poreznih olakšica i olakšati pristup izvora financiranja. Poboljšanjem ova dva elementa zasigurno bi postojao velik interes mladih za neki poduzetnički

---

⁴Lukić I., Petričević T., Ferk M., Čižmek Vujnović O., Vujnović T., Zoretić G., Horbec G., Magzan M., Kamenov Ž., (2014.): Poduzetništvo, EBIZ d.o.o., Zagreb, str. 10.

pothvat ili ideju. Također mogli bismo navesti taj da mladi nisu dovoljno ozbiljno shvaćeni od strane društva zbog svojih godina, a samim tim i radnog iskustva kojeg praktički nemaju. Upravo su ova dva tzv. problema najveći nedostaci u pokretanju posla.

Upravo tu na snagu stupaju državne i europske potpore koje imaju zadatak da svakoj osobi s razrađenom idejom, koja može dokazati održivost, olakšaju ulazak na tržište. Osim samih državnih potpora postoje i brojne organizacije koje služe za pomoć mladim i novim poduzetnicima, kao što su poduzetnički inkubatori, poslovni centri i slično, a njihova je osnovna zadaća pomoći novim poduzetnicima u pokretanju poslova te ih informirati kako, što i kada nešto napraviti kako bi unaprijedili svoje poslovanje.⁵

Osim gore navedenih postoje i udruge, prema Članku 4. **Zakon o udrugama (NN 74/14, 70/17, 98/19)** svaku udruhu definira kao „svaki oblik slobodnog i dobrovoljnog udruživanja više fizičkih, odnosno pravnih osoba koje se, radi zaštite njihovih probitaka ili zauzimanja za zaštitu ljudskih prava i sloboda, zaštitu okoliša i prirode i održivi razvoj, te za humanitarna, socijalna, kulturna, odgojno-obrazovna, znanstvena, sportska, zdravstvena, tehnička, informacijska, strukovna ili druga uvjerenja i ciljeve koji nisu u suprotnosti s Ustavom i zakonom, a bez namjere stjecanja dobiti ili drugih gospodarski procjenjivih koristi, podvrgavaju pravilima koja uređuju ustroj i djelovanje toga oblika udruživanja“.⁶

Jedan od bitnijih načina ohrabrivanja mladih za ulazak u poduzetničke vode kojeg možemo navesti je korištenje sredstava iz Europskih fondova. Također moramo naglasiti da je sam fond usmjeren na financiranje mehanizmima pomoći (projekti unutar fonda), a ne direktnim financiranjem poduzetnika ili bilo koje druge osobe. Nadalje sva pravila, procedure i projekate samog fonda detaljnije ćemo razraditi u sljedećim poglavljima rada.

2.3. Socijalno poduzetništvo

Kako je gore u navedenom tekstu bila riječ o poduzetništvu općenito i mladima u njemu u ovom dijelu fokusirat ćemo se na socijalno poduzetništvo i socijalno ugrožene osobe. Sam pojam socijalnog poduzetništva također ne možemo točno definirati već ima nekoliko značenja i kontradiktorno je.

Kontradiktornost pojma socijalnog poduzetništva proizlazi iz činjenice da naizgled spaja nespojivo – socijalnu svrhu s tržišnim djelovanjem, tj. socijalnu i poduzetničku komponentu.

---

⁵ Lupić, M. i Bujan, I. (2017). *PODUZETNIŠTVO MLADIH – PRILIKE I PREPREKE. Obrazovanje za poduzetništvo - E4E*, 7 (1), 63-80.

⁶ Narodne novine (2019): *Zakon o udrugama*, Zagreb NN 17/14, 70/17, 98/19, Članak 4.

Socijalna komponenta socijalnog poduzetništva odnosi se na njegovu usmjerenost na socijalna pitanja, odnosno adresiranju prepoznatih socijalnih potreba u društvu koje su ostale neodgovorene. U usporedbi s tradicionalnim poduzetništvom, kojeg pokreće ostvarivanje ekonomske vrijednosti, prvenstveno dobiti, socijalno poduzetništvo je okrenuto generiranju društvenih vrijednosti u socijalnim učincima u društvu i doprinosu općem dobru.⁷

Osim toga moramo naglasiti da socijalno poduzetništvo ima određene tzv. društvene ciljeve koje možemo nabrojati između ostalog tu spadaju socijalna skrbi, zdravstvena skrbi, ekološki ciljevi i edukacija. Najbitniji cilj za ovaj rad je socijalna skrbi koju ćemo malo dodato razraditi u sljedećim odlomcima.

Prema Članku 3. **Zakona o socijalnoj skrbi (NN 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20)** u Republici Hrvatskoj pod socijalno ugrožene osobe spadaju one koje primaju socijalnu skrbi, a pod time se podrazumijeva da je „socijalna skrbi je organizirana djelatnost od javnog interesa za Republiku Hrvatsku čiji je cilj pružanje pomoći socijalno ugroženim osobama, kao i osobama u nepovoljnim osobnim ili obiteljskim okolnostima, koja uključuje prevenciju, promicanje promjena, pomoć u zadovoljavanju osnovnih životnih potreba i podršku pojedincu, obitelji i skupinama, u svrhu unapređenja kvalitete života i osnaživanja korisnika u samostalnom zadovoljavanju osnovnih životnih potreba te njihovog aktivnog uključivanja u društvo“.⁸

Socijalno poduzetništvo u Hrvatskoj ima obilježja kolektivnog djelovanja, čime je blisko europskom modelu. U usporedbi s europskim trendovima, više se pojavljuje u sferi pružanja socijalnih usluga, nego radne integracije slabije zapošljivih skupina, što je dijelom povezano i sa slabijim razvojem zadruga u Hrvatskoj. Inicijativa za socijalno-poduzetnički pothvat najčešće dolazi od organizacije ili skupine. Međutim, uglavnom nedostaje inicijalni kapital potreban za pokretanje poslobnog pothvata, a što je potreban vanji izvor. Za pravo socijalno poduzetništvo potrebno je osigurati samoodrživost i neovisnost o vanjskim izvorima financiranja koju još svi promatrani slučajevi ne uspijevaju postići. To se posebno odnosi na pružatelje socijalnih usluga, koji pokazuju tendenciju stvaranja partnerstva s državom.⁹

---

⁷ N. Zrilić, D. Širola: Socijalno poduzetništvo – nova mogućnost zapošljavanja mladih u Hrvatskoj Zbornik Veleučilišta u Rijeci, Vol. 2 (2014), No. 1, pp. 59-76

⁸ Narodne novine (2020.): Zakon o socijalnoj skrbi, Zagreb NN 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20, Članak 3.

⁹ Vidović, Davorka (2012.) *Socijalno poduzetništvo u Hrvatskoj*. Doktorska disertacija, Zagreb: Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, str. 296.

Općenito u Hrvatskoj socijalno poduzetništvo u nadležnosti je Ministarstva rada i mirovinskog sustava koji izdaje Strategiju razvoja društvenog poduzetništva u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2015. do 2020. godine,¹⁰ a dio sredstava unutar strategija osigurao je Europski socijalni fond. Osim Ministarstva rada i mirovinskog sustava u Republici Hrvatskoj, Hrvatski zavod za zapošljavanje također sudjeluje u socijalnom poduzetništvu i objavljuje mnogobrojne mjere u svrhu zapošljavanja, usavršavanja, samozapošljavanja, obrazovanja i osposobljavanja te mjera za očuvanje radnih mjesta.

3. EUROPSKI SOCIJALNI FOND

3.1. Opće informacije

Među državama članicama Europske unije postoji gospodarska i politička sinergija tj. sve zemlje članice provode i donose zajedničke odluke koje su donesene **Uredbom (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća** od 17. prosinca 2013. godine, te od tada djeluju zajedničke politike među državama članicama.

Također **Člankom 174. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU)** predviđa se da, radi jačanja svoje ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije, Unija nastoji smanjiti razlike u razinama razvijenosti različitih regija te zaostalost regija ili otoka koji su u najnepovoljnijem položaju, a posebna pozornost poklanja se ruralnim područjima, područjima zahvaćenima industrijskom tranzicijom i regijama koje su izložene ozbiljnim i trajnim prirodnim ili demografskim poteškoćama, između ostalog najudaljenijim regijama, najsjevernijim regijama s vrlo niskom gustoćom naseljenosti te otocima, pograničnim i planinskim regijama. **Člankom 175.** UFEU-a traži se da Unija podupire ostvarivanje tih ciljeva svojim djelovanjem kroz Europski fond za smjernice i jamstva u poljoprivredi, Komponentu za smjernice, Europski socijalni fond, Europski fond za regionalni razvoj, Europsku investicijsku banku i ostale instrumente.¹¹

---

¹⁰Europski strukturni i investicijski fondovi (2020.): Strategija razvoja društvenog poduzetništva u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2015. do 2020. godine, raspoloživo na: <http://www.esf.hr/wordpress/wp-content/uploads/2015/02/Strategija-razvoja-dru%C5%A1tvenog-poduzetni%C5%A1tva-u-RH-za-razdoblje-2015-2020.pdf>

¹¹ EUR- Lex (2013.), Uredba (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, raspoloživo na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R1303&from=EN>

Europski socijalni fond osnovan je 1958. godine i spada pod Strukturni fond Kohezijske politike EU. Glavni zadaci fonda su jačanje administrativnih i ljudskih kapaciteta unutar države i pravosuđa. Iz ESF mogu se financirati aktivnosti koje su vezane uz:

- ulaganja u ljudske resurse (cjeloživotno učenje, inovacije i poduzetništvo, usavršavanje vještina za upravljanje, profesionalno usmjeravanje, obuka predavača u različitim stručnim područjima),
- podršku povratku nezaposlenih među aktivnu radnu snagu (financiranje seminara, treninga),
- prilagodbu gospodarskim promjenama (produktivnija organizacija rada, ciljanje znanja i vještina, zapošljavanje i obuka),
- pristup tržištu rada (modernizacija i jačanje institucija, aktivne mjere zapošljavanja),
- socijalnu uključenost (borba protiv diskriminacije, zapošljavanje, pomoć i usluge) te
- podršku radu službi za zapošljavanje (umrežavanje s istraživačkim centrima, izrada i provedba studija o potrebama za određenim profilom radne snage)¹²

Korisnici ESF-a odnosno nositelji mogu biti s područja javne uprave, udruženja radnika i poslodavaca, nevladine organizacije, dobrotvorne ustanove. Sva sredstva koja budu dana na raspolaganje korisnicima nisu financirana direktno iz Bruxellesa (sjedište EU), već iz svih država članica i njihovih regija međusobno putem financijskih sredstava i njihovih tokova koje svaka država ima i obavlja. Također osim gore navedenih korisnika fonda i drugi oblici iz javne i privatne sfere kao što su lokalne i regionalne vlasti, obrazovne institucije i profesionalne udruge pojedinih poduzeća mogu podnijeti zahtjev za financiranje ESF-a.

Sami Europski socijalni fond se financira na temelju sedmogodišnjih planova koje potvrđuje Europska komisija između država članica Sporazumom o partnerstvu između Republike Hrvatske i Europske komisije za korištenje EU strukturnih i investicijskih fondova za rast i radna mjesta (**Partnership Agreement Republic of Croatia 2014HR16M8PA001 - 1.2**)¹³ za određeno razdoblje. Određena razdoblja od sedam godina stručno se zovu financijske

---

¹²Europski strukturni i investicijski fondovi (2020.), EU fondovi, raspoloživo na: <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/>

¹³Vlada Republike Hrvatske Ured za udruge (2020.), Sporazum o partnerstvu između Republike Hrvatske i Europske komisije, raspoloživo na: https://razvoj.gov.hr/UserDocsImages//arhiva/EU%20fondovi//HR_PA_FINAL_ADOPTED_30_10_2014.pdf

perspektive. Do sada u Hrvatskoj su bila dva razdoblja, **razdoblje od 2007. – 2013. i razdoblje od 2014. – 2020.**, a prije ulaska u EU Hrvatska je bila u prijestupnom razdoblju. Točnije, Hrvatskoj su prije punog članstva (2013.g.) na raspolaganju bila financijska sredstva iz **Instrumenta prepristupne pomoći IPA (eng. Instrument for Pre-Accession assistance)**. Financijska sredstva koja su u tom razdoblju RH bila na raspolaganju iznosila su 997.6 milijuna eura. Za cijelu koordinaciju IPA programa u Hrvatskoj zaduženo je Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije i Ministarstvo financija. Program se sastojao od 5 komponenti te je za svaku komponentu postojala određena operativna struktura, a svaka se sastojala još od upravljačkih tijela i provedbenih agencija.

Europska komisija je 18. prosinca 2014. usvojila OP Učinkoviti ljudski potencijali kojim se točno određuje u koja će područja RH moći ulagati iz financijskih sredstava Eurpskog socijalnog fonda. Najvažnija upravljačka tijela su Ministarstvo uprave, Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske te Ministarstvo rada i mirovinskog stustava.

Sukladno **Uredbi o tijelima u sustavima upravljanja i kontrole korištenja Europskog socijalnog fonda, Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda** (NN, 107/2014, 23/2015, 129/2015, 15/2017 i 18/2017), Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske određen je kao jedno od tijela u Sustavu upravljanja i kontrole za provedbu Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. - 2020.¹⁴

3.2.Pravna osnova i strateški okvir

Institucionalni okvir upravljanja Europskim soijalnim fondom određen je **Zakonom o uspostavi institucionalnog okvira za provedbu europskih strukturnih i investicijskih fondova u Republici Hrvatskoj u financijskom razdoblju od 2014./2020.** (NN 92/2014).¹⁵

Osim samog Zakona o uspostavi institucionalnog okvira za provedbu europskih strukturnih i investicijskih fondova u Republici Hrvatskoj u financijskom razdoblju od 2014./2020., postoje i sljedeće uredbe, a to su:

---

¹⁴ Vlada Republike Hrvatske Ured za udruge (2020.), Europski socijalni fonf, raspoloživo na: <https://udruge.gov.hr/istaknute-teme/programi-eu-za-razvoj-civilnog-drustva/europski-socijalni-fond-esf/237>

¹⁵ Narodne novine (2014.), Zakonom o uspostavi institucionalnog okvira za provedbu europskih strukturnih i investicijskih fondova u Republici Hrvatskoj u financijskom razdoblju od 2014./2020., Zagreb NN 92/2014

- Na temelju članka 7. stavka 7. podstavka 1. **Zakona o uspostavi institucionalnog okvira za provedbu europskih strukturnih i investicijskih fondova u Republici Hrvatskoj u financijskom razdoblju 2014. – 2020.** (NN br.92/2014), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 4. rujna 2014. godine donijela **Uredba o tijelima u sustavima upravljanja i kontrole korištenja Europskog socijalnog fonda, Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda, u vezi s ciljem *Ulaganje za rast i radna mjesta*** (NN br. 107/2014) ¹⁶
- **Uredba (EU) br. 1303/2013**¹⁷ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 od 11. srpnja 2006.
- **Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća** od 18. srpnja 2018.¹⁸ o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije
- **Provedbena Uredba komisije (EU) br. 821/2014** ¹⁹od 28. srpnja 2014. o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) br. 1303/2013
- **Uredba (EU) 2016/679**²⁰ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka)

Navedene Uredbe odnosile su se prvenstveno na Republiku Hrvatsku i Europsku uniju točnije zakonodavstvo Europske unije, a sljedeći zakoni odnose se na nacionalno odnosno Hrvatsko zakonodavstvo.

Nacionalno zakonodavstvo:

---

¹⁶ Narodne novine (2014.), Uredba o tijelima u sustavima upravljanja i kontrole korištenja Europskog socijalnog fonda, Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda, u vezi s ciljem „Ulaganje za rast i radna mjesta“, Zagreb NN 107/2014

¹⁷ EUR- Lex (2013.), Uredba (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, raspoloživo na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R1303&from=HR>

¹⁸ EUR- Lex (2018.), Uredba (EU) br. 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća, raspoloživo na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R1046&from=HR>

¹⁹EUR- Lex (2014.), Provedbena Uredba komisije (EU) br. 821/2014, raspoloživo na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0821&from=HR>

²⁰ EUR- Lex (2016.), Uredba (EU) br. 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća, raspoloživo na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R0679&from=PT>

- Zakon o udrugama²¹ (NN 74/14, 70/17, 98/19)
- Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija²² (NN 121/14)
- Zakon o zakladama²³ (NN 106/18, 98/19)
- Zakon o ustanovama²⁴ (NN 76/93, 29/97, 47/99, 35/08, 127/19)
- Zakon o javnoj nabavi²⁵ (NN 120/16)
- Upute za korisnike navedene u dokumentu Informiranje, komunikaciju i vidljivost projekata financiranih iz strukturnih fondova i Kohezijskog fonda u financijskom razdoblju 2014. – 2020.²⁶
- Uputa o prihvatljivosti troškova plaća i troškova povezanih s radom u okviru Europskog socijalnog fonda u RH 2014. – 2020.²⁷

3.3.Struktura fonda

Europski socijalni fond se financira iz ESI fondova (Europski strukturni i investicijski fond) u kojem se nalazi OP (Operativni program) pod nazivom OP „Učinkoviti ljudski potencijali“. Operativni programi su dokumenti u kojima se detaljnije opisuju i razrađuju mjere i aktivnosti za učinkovitu provedbu i korištenje ESI fondova. Republika Hrvatska je donijela četiri takva programa, a aktivnosti unutar svakog operativnog programa financiraju se iz odgovarajućeg ESI fonda (Kohezijski fond, Europski fond za regionalni razvoj, Europski socijalni fond, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj, Europski fond za pomorstvo i ribarstvo).²⁸

Hrvatska je trenutno u **programskom razdoblju 2014.- 2020.** koje je Europska komisija Sporazumom o partnerstvu potvrdila 30. listopada 2014. godine. Taj dokument potvrđuje da Hrvatska može ispuniti sve zajedničke ciljeve Strategije 2020., te se koristiti financiranjem iz ESI fondova.

---

²¹ Narodne novine (2019): Zakon o udrugama, Zagreb NN 17/14, 70/17, 98/19

²² Narodne novine (2014): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Zagreb NN 121/14

²³ Narodne novine (2019.): Zakon o zakladama, Zagreb NN 106/18, 98/19

²⁴ Narodne novine (2019.): Zakon o ustanovama, Zagreb NN 76/93, 29/97, 47/99, 35/08, 127/19

²⁵ Narodne novine (2017.): Zakon o javnoj nabavi, Zagreb NN 120/16

²⁶ Europski strukturni i investicijski fondovi (2020.), Upute za korisnike, raspoloživo na:

<http://www.esf.hr/wordpress/wp-content/uploads/2015/07/Upute-za-korisnike-sredstava-2014-2020.pdf>

²⁷ Učinkoviti ljudski potencijali (2020.), Upute., raspoloživo na: <http://www.esf.hr/vazni-dokumenti-razdoblje-2014-2020/upute/>

²⁸ Europski strukturni i investicijski fondovi (2020.), ESI fondovi 2014.-2020., raspoloživo na: <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/esi-fondovi-2014-2020/>

Nadalje za cijelo korištenje ESI fondova Sporazumom o partnerstvu²⁹ Hrvatska je pripremila dva operativna programa unuta Kohezijeske politike, a to su OP „Konkurentnost i kohezija“ koji je dan za korištenje Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda i **OP „Učinkoviti ljudski potencijali“** za korištenje Europskog socijalnog fonda i Inicijative za zapošljavanje mladih o kojem ćemo detaljnije u nastavku.

Ukupna financijska sredstva koja su dana RH za korištenje OP „Učinkoviti ljudski potencijali“ iznose **1.582.210.217 milijardi eura**. Sredstva namjenjena Europskom socijalnom fondu ukupno iznose 1.516.033.073 milijardi eura, a za Inicijativu za zapošljavanje mladih 66.177.144 milijuna eura. Sva sredstva raspoređena su po godinama i prikazana su u sljedećoj tablici.

Tablica 1. Ukupna financijska sredstva OP „Učinkoviti ljudski potencijali“ po godinama

Naziv programa	Ukupno (eur)	2014. (eur)	2015. (eur)	2016. (eur)	2017. (eur)	2018. (eur)	2019. (eur)	2020. (eur)
OP	1.516.033.073	174.101.270	201.514.974	210.266.217	218.674.321	227.650.194	237.046.771	246.779.327
Učinkoviti ESF ljudski potencijali	66.177.144	37.178.171	28.998.973	0	0	0	0	0
IZM								

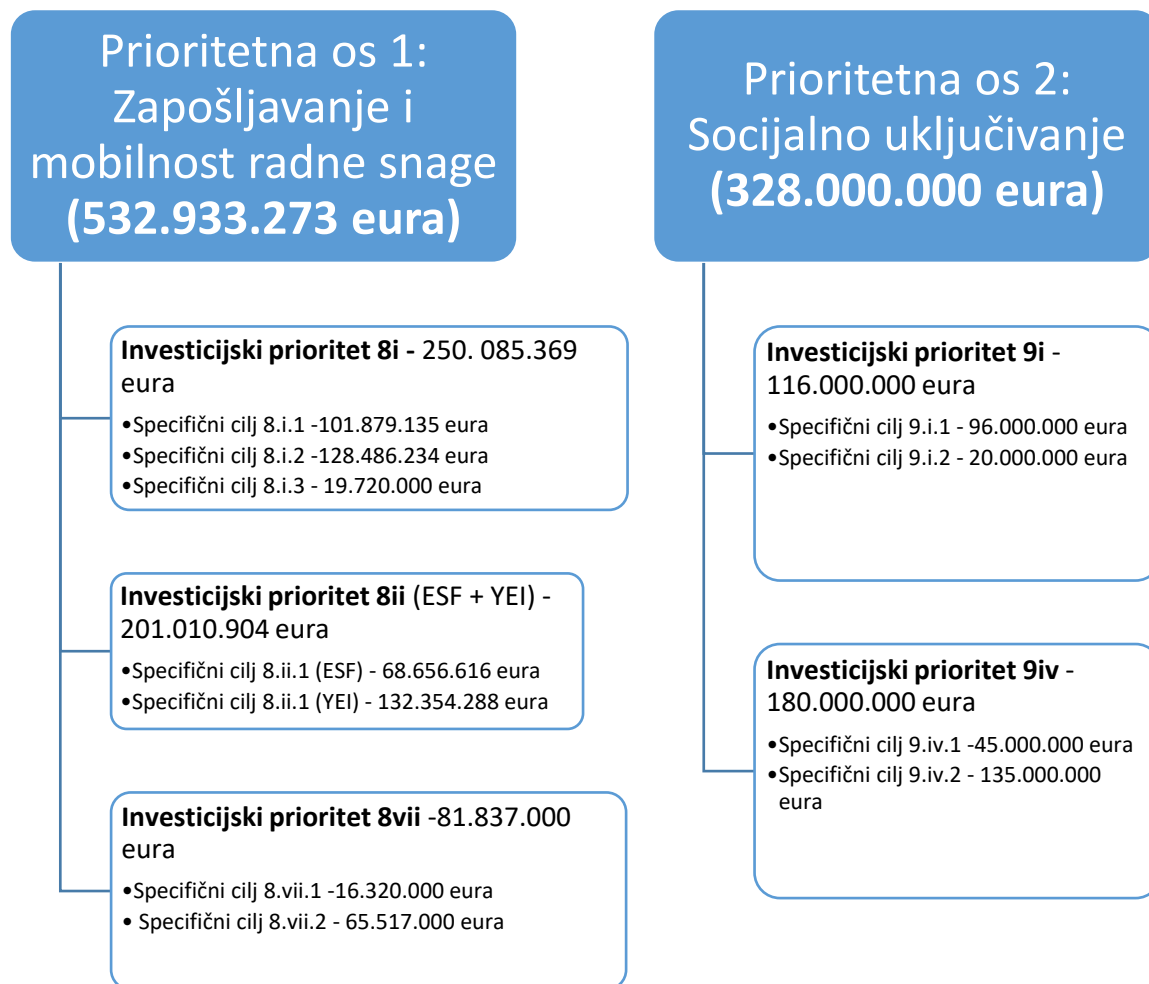
Izvor: izrada autora po podacima iz Sporazuma o partnerstvu, raspoloživo na: http://www.esf.hr/wordpress/wp-content/uploads/2015/02/GLAVNI-DOKUMENT_Sporazum_o_partnerstvu_HR.pdf

Unutar svakog programa definiraju se prioritetne osi. One predstavljaju specifične ciljeve i dana financijska sredstva te njihova alokacija unutar svakog programa. Prioritete osi unutar svakog programa su prioritetna os 1: Zapošljavanje i mobilnost radne snage, prioritetna os 2: Socijalno uključivanje, prioritetna os 3: Obrazovanje i cjeloživotno učenje, prioritetna os 4: Dobro upravljanje i prioritetna os 5: Tehnička pomoć. Kako i sam naslov rada govori, bazirat ćemo se na prioritetnu os jedan i dva.

Sve gore navedene prioritetne osi i specifični ciljevi za svaku od njih nalaze se u Operativnom programu „Učinkoviti ljudski potencijali v. 4.1.“. Sve prioritetne osi imaju određene

²⁹ Sporazum u partnerstvu između Republike Hrvatske i Europske unije za korištenje EU strukturni i investicijskih fondova za rast i radna mjesta u razdoblju 2014.-2020. (2014.), raspoloživo na: https://razvoj.gov.hr/UserDocsImages//arhiva/EU%20fondovi/Programi%20prekogranicna%202014-2020//GLAVNI%20DOKUMENT_Sporazum_o_partnerstvu_HR.pdf

investicijske prioritete unutar kojih se nalaze specifični ciljevi te dodjeljena financijska sredstva za svakog od njih.

Slika 1. Prioritetne osi 1 i 2 s odgovarajućim financijskim sredstvima

Izvor: izrada autora prema podacima Učinkoviti ljudski potencijali (2020.), Razdoblje 2014.-2020., raspoloživo na: <http://www.esf.hr/europski-socijalni-fond/razdoblje-2014-2020/>

3.4.Zapošljavanje i socijalno uključivanje

Poticanje poduzetništva kod mladih i ugroženih osoba kroz Socijalni fond odnosi se prvenstveno na osobe s invaliditetom, osobe s niskim stupnjem obrazovanja, nezaposlene mlade osobe, mlade bez radnog iskustva, starije osobe, dugotrajno nezaposlene osobe, žene, korisnici pomoći i usluga socijalne skrbi, pripadnici nacionalnih manjina i ostale socijalno osjetljive skupine. Sve navedene skupine tj osobe spadaju pod prioritetne osi fonda, zapošljavanje i socijalno uključivanje.

Nacionalni cilj za 2020. godinu je smanjenje broja osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti za 150.000, s 1.370.000 na 1.220.000. Ovaj cilj postavljen je u Strategiji borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti 2014.-2020. Aktivnosti u okviru borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti usmjerit će se na tri prioriteta: 1) Osiguravanje uvjeta za uspješno smanjenje siromaštva kroz mjere usmjerene na dugotrajno nezaposlene i druge ranjive skupine, povećanje adekvatnosti socijalnih naknada u sustavu socijalne skrbi, jednak pristup javnim uslugama; 2) Osiguravanje uvjeta za sprječavanje novih kategorija siromašnih, kao i smanjenje broja osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti osiguravanjem pristupa uslugama od najranije dobi i jednak pristup socijalnim, zdravstvenim i drugim uslugama, povećanje zapošljivosti radno aktivnog stanovništva, posebice ranjivih skupina; 3) Uspostava koordiniranog sustava potpore skupinama u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti.³⁰

Za sudjelovanje u projektu mogu sudjelovati nevladine organizacije, neprofitne organizacije, javne ustanove, privatne institucije, lokalna i područna samouprava, lokalne i regionalne razvojne agencije, organizacije koje se bave posredovanjem pri zapošljavanju, zadruge i međunarodne (međuvladine) organizacije, socijalni partneri, komore, mala i srednja poduzeća, socijalna poduzeća te lokalna i regionalna partnerstva.

Projekti povezani sa poticanjem poduzetništva nalaze se većinom u prioritetnoj osi 1: Zapošljavanje i mobilnost radne snage, možemo navesti Investicijski prioritet 8ii (ESF + YEI) Održiva integracija mladih na tržište rada, posebno onih koji nisu zaposleni, ne obrazuju se niti osposobljavaju, uključujući mlade koji su izloženi riziku od socijalne isključenosti i mlade iz marginaliziranih zajednica, uključujući provedbom Garancije za mlade te kao takav potiče poduzetništvo mladih u njačešćem slučaju nezaposlenih osoba.

Osim prioritetne osi 1 bitna je i priritetna os 2: Socijalno uključivanje i to pod Investicijskim prioritetom 9.v Promicanje društvenog poduzetništva i strukovne integracije u društvenim poduzećima te društvene ekonomije i ekonomije solidarnosti radi olakšavanja pristupa zapošljavanju, te Specifičnog cilja 9.v.1 koji označava povećanje broja i održivosti društvenih poduzeća i njihovih zaposlenika.

---

³⁰ Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali v 4.1 (2014.), str.13., raspoloživo na: <http://www.esf.hr/wordpress/wp-content/uploads/2019/12/OPULJP-hrv-v-4.1.pdf>

4. EUROPSKI SOCIJALNI FOND I PODUZETNIŠVO

Kroz sami Europski socijalni fond ne možemo navesti niti naći specifične projekte koji striktno potiču poduzetništvo, već svaki od njih svojim sufinanciranjem može imati aktivnosti kojima mladi i ugrožene osobe stječu kompetencije za poduzetništvo. Osim toga svaki projekt da bi se financirao iz samog fonda mora biti raspisan natječaj. U nastavku ćemo pobliže prikazati projekte koji indirektno potiču poduzetništvo kod ove dvije skupine.

4.1. Poduzetništvo kroz skupinu mladih u Socijalnom fondu

Kao što smo u radu već naveli, najčešće prioritetne osi i specifični ciljevi u prioritetnim osima jedan i dva odnose se prvenstveno na zapošljavanje i socijalno uključivanje. Trenutno u Hrvatskoj možemo navesti dva projekta koji se upravo odnose na skupinu mladih, a to su: Poziv na dostavu projektnih prijedloga „Pronađi me!“ – provedba aktivnosti doseg i obrazovanja neaktivnih mladih osoba u NEET statusu i Nacionalna kampanja Garancije za mlade. Nadležne institucije prioritetne osi 1: Zapošljavanje su Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava i Hrvatski zavod za zapošljavanje.

Nerazmjer i manjak vještina na tržištu rada, osobito visokih i specijaliziranih vještina, posebno jako utječu na poduzeća. Razvoj poduzetničkih vještina (stručnosti) preduvjet je stimuliranja konkurentnosti hrvatskih MSP-ova, ali je i način povećanja broja prilika usmjerenih na novonastala poduzeća te komercijalizaciju tehnologije. Sposobnost započinjanja, razvoja i vođenja konkurentnih poduzeća od ključne je važnosti za zapošljavanje. Od 2008. zapošljavanje u sektoru MSP-ova u Hrvatskoj palo je za više od 70.000. Problem nezaposlenosti je izrazito ozbiljan u slučaju mladih i može se smanjiti poticanjem poduzetništva.³¹

Mladi su u posebno nepovoljnom položaju na tržištu rada, pri čemu je stopa nezaposlenosti u dobnoj skupini od 15 do 19 godina, s 15,8%, koliko je iznosila 2008. godine, porasla na 35,2% u 2013., dok je stopa mladih koji nisu zaposleni, ne obrazuju se niti se osposobljavaju (NEET) iznosila 20,9% (prosjeak EU-a je 15,9%). Jedan od najvažnijih pitanja povezanih s nezaposlenošću mladih je nedostatak radnog iskustva – do 40% evidentiranih nezaposlenih

---

³¹ Sporazum u partnerstvu između Republike Hrvatske i Europske unije za korištenje EU strukturalnih i investicijskih fondova za rast i radna mjesta u razdoblju 2014.-2020. (2014.), str. 10., raspoloživo na: https://razvoj.gov.hr/UserDocsImages//arhiva/EU%20fondovi/Programi%20prekogranicna%202014-2020//GLAVNI%20DOKUMENT_Sporazum_o_partnerstvu_HR.pdf

mladih u dobnoj skupini 15-29 nemaju formalno radno iskustvo, što je ključan preduvjet za poslodavce.³²

Kao prvu stvar moramo razraditi pojam mlade osobe u NEET (engl. Not in Employment, Education or Training) statusu. Taj pojam označava upravo one mlade osobe koje nisu zaposlene niti se obrazuju te oni koji su ekonomsko neaktivni što bi značilo da nemaju posao niti ga aktivno traže. Također svi oni su u fokusu Nacionalne kampanje, Garancija za mlade.

Statistika vezana uz zaposlenost i nezaposlenost opisuje tržište rada na način da pruža podatke o osobama koje imaju posao i osobama koje su aktivne u potrazi za poslom. Međutim, analiza sudjelovanja na tržištu rada za mlade osobe je nešto drugačija, posebno stoga što :

- veliki broj mladih osoba u dobi od 15 do 24 godine još uvijek pohađaju školu ili se obrazuju na višoj/drugoj razini;
- postoji skupina mladih osoba koje još nisu u radnom odnosu (nezaposleni su ili ekonomski neaktivni), ali pri tome nisu u obrazovanju.³³

Tako za najbolji primjer poticanja poduzetništva kod mladih možemo navesti projekt **Nacionalna kampanja Garancije za mlade.**

Prema **Članku 16. Uredbe EU br. 1304/2013** inicijativom za zapošljavanje mladih daje se potpora borbi protiv nezaposlenosti mladih u prihvatljivim regijama Unije, pružajući potporu djelovanjima iz članka 3. stavka 1. točke (a) podtočke ii. ove Uredbe. Ona je usmjerena osobama mlađima od 25 godina koje nisu zaposlene, ne obrazuju se niti se osposobljavaju, koje borave u prihvatljivim regijama, koje su neaktivne ili nezaposlene, uključujući dugotrajnu nezaposlenost, bez obzira na to jesu li evidentirane kao osobe koje traže posao. Države članice mogu na dobrovoljnoj osnovi odlučiti proširiti ciljanu skupinu kako bi obuhvatila i osobe mlađe od 30 godina.³⁴

U kontekstu provedbe mjera Garancije za mlade, u Republici Hrvatskoj NEET osobama (engl. NEET - Not in Employment, Education or Training) smatramo osobe u dobnoj skupini od 15

---

³² **Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali v 4.1** (2014.), str.10., raspoloživo na: <http://www.esf.hr/wordpress/wp-content/uploads/2019/12/OPULJP-hrv-v-4.1.pdf>

³³ Učinkoviti ljudski potencijali (2020.), „Pronađi me!“ – provedba aktivnosti dosega i obrazovanja neaktivnih mladih osoba u NEET statusu, raspoloživo na: http://www.esf.hr/wordpress/wp-content/uploads/2020/07/Izmjene-UzP_Prona%C4%91i-me_pro%C4%8Di%C5%A1%C4%87eni-tekst_220720.pdf

³⁴ EUR- Lex (2013.), Uredba (EU) br. 1304/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, Članak 16., raspoloživo na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R1304&from=ES>

do 29 godina, koje ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih. Oni mogu biti korisnici mjera Garancije za mlade, i to na način da ispunjavaju sva tri navedena kriterija:

1. NE RADE – smatraju se nezaposlenom osobom u skladu s propisima koji reguliraju područje posredovanja pri zapošljavanju i prava za vrijeme nezaposlenosti te propisima koji reguliraju radne odnose.
2. NISU U SUSTAVU REDOVITOG OBRAZOVANJA – u skladu s propisima koji uređuju djelatnost osnovnog, srednjeg ili visokog obrazovanja.
3. NISU U SUSTAVU OBRAZOVANJA ODRASLIH – u skladu s propisima koji uređuju područje obrazovanja odraslih, a riječ je o obrazovnim programima za stjecanje cjelovite i djelomične kvalifikacije koji obuhvaćaju i programe osposobljavanja, usavršavanja ili specijalističkog usavršavanja, te koji nisu u mjeri osposobljavanja na radnom mjestu, na koje ih je uputio ili o kojima ih je obavijestio Hrvatski zavod za zapošljavanje, bez obzira na izvor financiranja.³⁵

Maksimalan iznos financiranja Nacionalne kampanje Garancije za mlade iznosi 200.000.000 eura. Provedba ove kampanje prati se na nacionalnoj, ali i na razini Europske unije. Glavni cilj je aktivirati što više mladih ljudi na tržište rada i na taj način ih motivirati za traženje posla i zapošljavanjem. Osim toga cilj ih je motivirati za stjecanje i nadogradnjom novih znanja koje su stekli tijekom obrazovanja. Također moramo naglasiti da ova kampanje ne garantira mladima stopostotnu zaposlenost već im pomaže upronalasku posla u što kraćem roku.

Treba naglasiti da pet godina nakon pokretanja kampanje Garancija za mlade u Europskoj uniji povećala se uspješnost mladih na tržištu rada. Također kao veliku prednost možemo navesti da se i kvaliteta života mladih Europljana vrlo poboljšala.

Neke od vrlo bitnih podataka s područja Europske unije koje možemo navesti kao najbitnije:

- Broj nezaposlenih mladih osoba u EU-u smanjio se za 2,3 milijuna, a broj mladih koji nisu zaposleni, ne školuju se i ne osposobljavaju (NEET) za 1,8 milijuna.
- Nezaposlenost mladih pala je s najviše razine od 24 % u 2013. na 14 % u 2019.

---

³⁵ Učinkoviti ljudski potencijali (2020.), „Pronađi me!“ – provedba aktivnosti dosega i obrazovanja neaktivnih mladih osoba u NEET statusu, raspoloživo na: http://www.esf.hr/wordpress/wp-content/uploads/2020/07/Izmjene-UzP_Prona%C4%91i-me_pro%C4%8Di%C5%A1%C4%87eni-tekst_220720.pdf

- Udio mladih koji nisu zaposleni, ne školuju se i ne osposobljavaju (NEET) u dobi od 15 do 24 godine smanjio se s 13,2 % u 2012. na 10,3 % u 2018.
- Broj nezaposlenih mladih osoba u EU-u smanjio se za 2,3 milijuna, a broj mladih koji nisu zaposleni, ne školuju se i ne osposobljavaju (NEET) za 1,8 milijuna.
- Nezaposlenost mladih pala je s najviše razine od 24 % u 2013. na 14 % u 2019.
- Udio mladih koji nisu zaposleni, ne školuju se i ne osposobljavaju (NEET) u dobi od 15 do 24 godine smanjio se s 13,2 % u 2012. na 10,3 % u 2018.³⁶

4.1.1. Primjer projekta zapošljavanja mladih u skladu s ciljevima Garancija za mlade

Za primjer projekta i svih konkretnih mjera, uvjeta uzet ćemo **Poziv na dostavu projektnih prijedloga „Pronadi me!“ – provedba aktivnosti dosega i obrazovanja neaktivnih mladih osoba u NEET statusu.**³⁷ Ukupna financijska sredstva koja su na raspolaganju za ovaj projekt tj Poziv na dostavu prijedloga iznosi 50.000.000,00 kn. Najmanji iznos bespovratnih sredstava iznosi 400.000,00 kn, a najviši iznosi 2.000.000.,00 kn. Nadležno tijelo ovog projekta je Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava. Ciljana skupina u ovom projektu su mladi u NEET sustavu (15-29 godina). Prilikom prijavljivanja na ovaj projekt svaka NEET osoba mora dokazati da spada pod tu skupinu te treba dostaviti sljedeću dokumentaciju, a to je preslika važeće osobne iskaznice, preslika putovnice ili preslika rodnog lista, izjava osobe da nije redovit učenik ili student, izjava osobe da ne sudjeluje u nekom drugom obliku obrazovanja (izvanredni studij, programi obrazovanja odraslih), elektronički zapis o radno-pravnom statusu ili Potvrda o radno-pravnom statusu Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZMO) iz koje je vidljivo da osoba nije u statusu osiguranika HZMO-a i uglasnost roditelja/skrbnika za sudjelovanje osobe mlađe od 18 godina (maloljetnika) u projektnim aktivnostima. Nadalje prihvatljivi prijavitelji ovog projekta mogu biti udruge, zaklade, pravna osoba vjerske zajednice, pravna osoba Katoličke crkve u RH i umjetnička organizacija. Nasuprot njima stoje prihvatljivi partneri od kojih je jedan obavezan, a ostali nisu. Obavezni partner je područna služba ili područni ured Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, a neobavezni su npr. jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, obrazovne ustanove osnovnoškolske i

³⁶ Europska komisija (2020.), Jamstva za mlade, raspoloživo na: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1079&langId=hr>

³⁷ ESF (2020.), Natječaji, zapošljavanje, raspoloživo na: <http://www.esf.hr/natjecaji/zaposljavanje/poziv-na-dostavu-projektnih-prijedloga-pronadi-me-provedba-aktivnosti-dosega-i-obrazovanja-neaktivnih-mladih-osoba-u-neet-statusu/>

srednjoškolske razine, ustanove za obrazovanje odraslih i između ostalog javne ustanove ili trgovačka društva koja obavljaju poslove regionalnih koordinatora odnosno lokalne razvojne agencije ili LAG-ovi. Sva potrebna dokumentacija za navedeni projekt sadržana je u dokumentu koji se preuzme sa službene stranice Učinkoviti ljudski potencijali unutar kojeg se nađe navedeni projekt. U dokumentu se nalaze tri obrasca (Izjava prijavitelja, Izjava partnera i Mjerljivi ishodi) koji se predaju skupa s prijavnim obrascem A. Također osim toga nalaze se prilozi kao što su Opći uvjeti ugovora, Posebni uvjeti, Nabava za NOJN, Odricanje prava na prigovore i Predložak adresiranja paketa-omotnice.

4.2. Poduzetništvo kroz skupinu ugroženih osoba u Socijalnom fondu

Kao što je već navedeno u radu u ovu skupinu spadaju sve socijalno ugrožene osobe te ona imaju svoja prava na rad i uključivanje u socijalnu sferu života. Nadležne institucije prioritetne osi 2: Socijalno uključivanje su Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku i Hrvatski zavod za zapošljavanje.

Društveno gospodarstvo i društveno poduzetništvo vrlo su važni alati za osnaživanje socijalno isključenih skupina i njihovo učinkovito uključivanje u tržište rada stoga će se dodatni poticaji osigurati upravo u ovom području.³⁸

Kroz projekte vezane uz razvoj socijalnih usluga u zajednici pridonosi se boljem socijalnom uključivanju socijalno osjetljivih skupina, kao i boljem usklađivanju radne i obiteljske uloge onih osoba koje brinu o ovisnom članu obitelji te olakšavanju njihovog pristupa zapošljavanju.³⁹

Prema Članku 21. Zakona o socijalnoj skrbi, korisnici socijalne skrbi su:

- samac i kućanstvo koji nemaju dovoljno sredstava za podmirenje osnovnih životnih potreba, a nisu ih u mogućnosti ostvariti svojim radom, primitkom od imovine, od obveznika uzdržavanja ili na drugi način
- dijete bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi, mlađa punoljetna osoba, dijete žrtva obiteljskog, vršnjačkog ili drugog nasilja, dijete žrtva trgovanja ljudima, dijete s

---

³⁸Sporazum u partnerstvu između Republike Hrvatske i Europske unije za korištenje EU strukturni i investicijskih fondova za rast i radna mjesta u razdoblju 2014.-2020. (2014.),str. 28., raspoloživo na: https://razvoj.gov.hr/UserDocsImages//arhiva/EU%20fondovi/Programi%20prekogranicna%202014-2020//GLAVNI%20DOKUMENT_Sporazum_o_partnerstvu_HR.pdf

³⁹ Učinkoviti ljudski potencijali (2020.), Socijalno uključivanje., raspoloživo na: <http://www.esf.hr/socijalno-ukljucivanje/>

teškoćama u razvoju, dijete i mlađa punoljetna osoba s problemima u ponašanju, dijete bez pratnje koje se zatekne izvan mjesta svog prebivališta bez nadzora roditelja ili druge odrasle osobe koja je odgovorna skrbiti o njemu te dijete strani državljanin koje se zatekne na teritoriju Republike Hrvatske bez nadzora roditelja ili druge odrasle osobe koja je odgovorna skrbiti o njemu

- trudnica ili roditelj s djetetom do godine dana života bez obiteljske podrške i odgovarajućih uvjeta za život
- obitelj kojoj je zbog poremećenih odnosa ili drugih nepovoljnih okolnosti potrebna stručna pomoć ili druga podrška
- odrasla osoba s invaliditetom koja nije u mogućnosti udovoljiti osnovnim životnim potrebama
- odrasla osoba žrtva obiteljskog ili drugog nasilja te žrtva trgovanja ljudima
- osoba koja zbog starosti ili nemoći ne može samostalno skrbiti o osnovnim životnim potrebama
- osoba ovisna o alkoholu, drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti
- beskućnik
- druge osobe koje ispunjavaju uvjete propisane Zakonom o socijalnoj skrbi.⁴⁰

Dani podaci Državnog zavoda za statistiku koji se odnose na Socijalnu zaštitu u Republici Hrvatskoj u 2018. u kojoj naknade socijalne zaštite činile su 98,3% ukupnih izdataka socijalne zaštite u 2018. Prema vrsti socijalnih naknada, prevladavaju novčane naknade (64,8%).⁴¹

Gore navedi podaci daju nam zaključiti da većina osoba u Hrvatskoj prima novčanu pomoć i upravo kao takvi općenito teško pronalaze posao ili ga u krajnjem slučaju niti ne pronalaze. Također ovakva slika Hrvatske pokazuje da je mogućnost za neki poduzetničkim pothvatom vrlo slaba s obzirom da stanovništvo nema novčana sredstva za osobne životne potrebe.

Trenutno u Hrvatskoj djeluje 13 projekata vezanih za socijalno uključivanje od koji su najbitniji sljedeći: Razvoj usluge osobne asistencije za osobe s invaliditetom – faza III, Osiguravanje sustava podrške za žene žrtve nasilja i žrtve nasilja u obitelji, Poziv na dostavu projektnih prijedloga “Zaželi – program zapošljavanja žena – faza II”, Podrška procesu

---

⁴⁰ Narodne novine (2020.): Zakon o socijalnoj skrbi, pročišćeni tekst zakona, Zagreb NN 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20, Članak 21.

⁴¹ Državni zavod za statistiku (2018.): Socijalna zaštita u RH u 2018., raspoloživo na: https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2020/10-01-05_01_2020.htm

deinstitucionalizacije i prevencije institucionalizacije djece i mladih i Podrška daljnjem procesu deinstitucionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi za osobe s invaliditetom.

Prema **Članku 9. Socijalne inovacije, Uredbe (EU) br. 1304/2013** ESF-om se promiču socijalne inovacije u okviru svih područja koja pripadaju njegovom području primjene, kako je određeno u članku 3. ove Uredbe, posebno s ciljem ispitivanja, evaluacije i jačanja inovativnih rješenja, uključujući na lokalnoj i regionalnoj razini, radi rješavanja socijalnih potreba, u partnerstvu s relevantnim partnerima i posebno sa socijalnim partnerima.⁴²

4.3. Prijava projekta, uvjeti i pravila

Uvjeti za prijavu svakog projekta unutar OP Učinkoviti ljudski potencijali su: lokacija, trajanje i početak provedbe, prihvatljive aktivnosti, neprihvatljive aktivnosti i informiranje i vidljivosti.

Moramo naglasiti prilikom pregloda nekoliko projekata na službenoj stranici ESF-a, svaki od uvjeta unutar projekta je različit, pa tako pod lokacijom ne mora biti samo jedno mjesto (RH), već se ukoliko je to opravdano i nužno, pojedine aktivnosti moguće je organizirati izvan teritorija Republike Hrvatske. Osim toga trajanje i početak provedbe je različit, pa tako projekti mogu trajati npr. od 12 do 24 mjeseca, 24 do 30 mjeseci, 18 do 24 mjeseca od sklapanja Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava. Pod prihvatljivim aktivnostima nalaze se svi elementi projekta, npr. osobe, razvoje, ciljevi, promidžba, promocija administracija i upravljanje projektom.

Pod neprihvatljive aktivnosti također možemo navesti neke koje se nalaze u projektu **Razvoj usluge osobne asistencije za osobe s invaliditetom – faza II UP.02.2.2.09**⁴³, a to su: projekti koji se odnose isključivo ili većinski na pojedinačno financiranje sudjelovanja na radionicama, seminarima, konferencijama i kongresima, projekti koji se odnose isključivo ili većinski na individualne školarine za studij ili tečajeve ili radionice, jednokratni projekti poput konferencija, okruglih stolova, seminara ili sličnih događanja. Takve aktivnosti se mogu financirati samo ako su dijelom šireg projekta. U tu svrhu, same pripremne aktivnosti za

---

⁴²EUR- Lex (2013.): Uredba (EU) br. 1304/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, Članak 9., raspoloživo na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R1304&from=HR>

⁴³ESF (2020.): Upute za prijavitelje, raspoloživo na: http://www.esf.hr/wordpress/wp-content/uploads/2018/05/Upute-za-prijavitelje_VA%C5%BDE%C4%86A-VERZIJA_12.7.2019..pdf

konferenciju i slična događanja ne predstavljaju takav širi projekt i projekti koji se odnose isključivo na razvoj strategija, planova ili drugih sličnih dokumenata.

Sama prijava mora sadržavati sljedeće elemente:

1. Prijavni obrazac A

Prijavni obrazac A sastoji se od nekoliko dijelova, a za primjer ćemo uzeti projekt **Nacionalna kampanja Garancije za mlade**⁴⁴

U sažetku poziva⁴⁵ za ovaj projekt nalaze se odrednice u kojima piše glavni cilj projekta, ukupna raspoloživa sredstva cijelog projekta i raspoloživa sredstva po prijavitelju, predviđeni intenzitet potpore (da li će prijavitelj morati osigurati financiranje iz vlastitih sredstava ili će biti 100% financiranje iz projekta), prihvatljivi prijavitelji, geografska ograničenja te administrativni podaci vezani za podnošenje prijave projekta. Prijavni obrazac A preuzima se i popunjava na internetskoj stranici <https://esifwf.mrrfeu.hr/>. Prijavni obrazac A navedenog projekta sastoji se od 7 podatkovnih listova prikazanih na sljedećoj slici.

MIS 2014-2020 (vrijeme objave: 6.7.2020. 12:17:00)

Europski Strukturni i Investicijski Fondovi (ESIF) u razdoblju od 2014. do 2020. upute za korištenje

Prijavni obrazac A. dio

Podatkovni list: **1** 1 2 3 4 5 6 7

PROVJERI SPREMI KAO NACRT SPREMI PRIJAVNI OBRAZAC UVEZI PRIJAVNI OBRAZAC NATRAG

Sadržaj

Opći podaci o projektu	1
Opći podaci o prijavitelju	1
Podaci o projektnom partneru/partnerima	2
Podaci o lokaciji projekta	2
Kratki opis projekta	3
Obrazloženje projekta	4
Elementi projekta i proračun	5
Ukupni troškovi projekta	6
Izvor financiranja prihvatljivih troškova projekta	6
De minimis / državne potpore	7
Horizontalne teme	7
Promidžbene mjere	7

Slika 2. Prijavni obrazac A. dio

Izvor: MIS 2014.-2020., <https://esif-wf.mrrfeu.hr/Form/Index/2013213>

⁴⁴ESF (2020.): Natječaji „Nacionalna kampanja Garancija za mlade, raspoloživo na: <http://www.esf.hr/natjecaji/zaposljavanje/nacionalna-kampanja-garancije-za-mlade/>

⁴⁵ESF (2020.): Sažetak poziva „Nacionalna kampanja Garancije za mlade“, raspoloživo na: http://www.esf.hr/wordpress/wp-content/uploads/2020/06/Kratki-sa%C5%BEetak-Poziva_Nac.kamp_GZM.pdf

Sve navedene stavke u sadržaju obrasca navedenog projekta popunjavaju se i na kraju šalju Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava – Upravi za tržište rada i zapošljavanje za dostavu prijedloga operacije kao što je navedeno gore u pozivu projekta.

2. Presliku odobrenog Sažetka operacije i dopisa odobrenja (uključujući i tablicu proračuna projektnih aktivnosti)
3. Obrazac u kojem se navodi popis zakona i/ili podzakonskih akata/strateških dokumenata i ostalih relevantnih dokumenata kojim KI dokazuje da je moguće identificirati samo jednog unaprijed određenog prijavitelja (uključujući relevantne navode iz zakona/strateških dokumenata/ostalih propisa, koje nije potrebno posebno dostavljati nego samo navesti)
4. Izjavu Prijavitelja potpisanu i ovjerenu od strane osobe koja je zakonom ovlaštena za zastupanje
5. Obrazac u kojem se detaljno prikazuje način provedbe operacije u okviru postupka izravne dodjele sredstava i usklađenost operacije/aktivnosti s nacionalnim zakonodavstvom i internim aktima (sukladno nacionalnim propisima, uz prilaganje sve relevantne dokumentacije uvidom u koju je jasno i vidljivo kako će se operacija provoditi i kroz sufinanciranje iz Fondova)
6. Dokumentaciju za potrebe ugovaranja standardnih veličina jediničnih troškova (ako je primjenjivo)⁴⁶

Svaka prijava bilo kojeg projekta mora biti na hrvatskom jeziku i elektronički ispunjena na Prijavnom obrascu A. On je zajedno s Uputama za popunjavanje i Korisničkim priručnikom dostupan na sljedećoj poveznici: <https://esif-wf.mrrfeu.hr/>. Ostali obrasci koji su dio natječaja i sastavni njegov su sastavni dio dokumentacije mogu se preuzeti na Internet stranicama Europski strukturni i investicijski fondovi na sljedećoj poveznici: <https://strukturnifondovi.hr/>.

Nadalje, projektni prijedlozi podnose se jedino poštanskom pošiljkom ili predaju osobno na adresu Hrvatski zavod za zapošljavanje, Ured za financiranje i ugovaranje projekata Europske unije, Petračićeva 4/3 10 000 Zagreb ili na adresu Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava, Uprava za upravljanje operativnim programima Europske unije, Ulica grada Vukovara 78, 10

---

⁴⁶ ESF (2020.): Sažetak poziva „Nacionalna kampanja Garancije za mlade“, raspoloživo na: http://www.esf.hr/wordpress/wp-content/uploads/2020/06/Kratki-sa%C5%BEetak-Poziva_Nac.kamp_GZM.pdf

000 Zagreb. Kada se gore navedeni postupak prijave obavi, prijava je poslana te zaprimljena u Ured za financiranje i ugovaranja projekata Europske unije.

4.4. Problemi pri financiranju projekata i subjekata socijalnog poduzetništva

Svaki poslovni potvrat za sobom nosi neke probleme i nedostatke. Na probleme se općenito misli one financijske. Upravo oni čine veliki nedostatak zbog toga što sama država, ali i Europska unija ima određene socijalne probleme i investicijski jaz koji za ove dvije skupine iznosi približno 1,1, mlrd. EUR.

U ex-ante procjeni za financijske instrumente u području zapošljavanja i socijalnog poduzetništva u okviru Operativnog programa "Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020." provedenoj u razdoblju od travnja do lipnja 2018. utvrđeni su tržišni problemi i tržišni nedostaci u sljedećim područjima:

- financiranje viših stupnjeva obrazovanja i cjeloživotnog obrazovanja;
- zapošljavanje osoba s nedovoljnim radnim iskustvom;
- financijska isključenost skupina u nepovoljnom položaju;
- financiranje socijalne infrastrukture, te projekata i subjekata društvenog poduzetništva.⁴⁷

Tržišni problemi u procesu financiranja gore navedenih područja koji su vrlo bitni su oni koji se odnose upravo na financiranje viših stupnjeva obrazovanja i cjeloživotnog obrazovanja osoba koje se ne žele dalje obrazovati i starijih osoba koji se ne žele doškolovavati u bilo kojem vidu obrazovanja. Također još jedan problem je taj što se većinom zapošljavaju osobe sa radnim iskustvom manjim od dvije godine, a također mlade osobe koje nemaju uopće radnog iskustva. Osim ovih navedenih problema što se tiču većinom mlađih osoba, moramo navesti još neke primjere koji se odnose većinom na probleme socijalne infrastrukture i društvenog poduzetništva. Glavni problem je taj što u Republici Hrvatskoj postoje mnoge društvene skupine koje su u nepovoljnom položaju odnosno na granici siromaštva su, a samim tim raste i prezaduženost koja je također vrlo prisutna. Navedeni problem vuče za sobom i ostale kao što su upravo oni da je općenito ponuda financiranja društvenog poduzetništva neposutojeća i

---

⁴⁷ ESF (2020.): Izvješće o Ex-ante procjeni, sažetak, raspoloživo na: <http://www.esf.hr/wordpress/wp-content/uploads/2015/02/Ex-ante-procjena-ESF-2014-2020-Sa%C5%BEetak.pdf>

samim tim financijske prepreke su značajne i samim tim se vrlo teško održati na takvom tržištu u RH, a i općenito.

Osim tržišnih problema koji su se prvenstveno odnosili na loše financiranje društvenog poduzetništva koje je vrlo bitno, postoje i tržišni nedostaci. Oni se također odnose na gore navede skupinu, a to su transakcijski troškovi, problemi nejednakosti, nepotpunim tržištem i ostali probelemi ekonomske tematike koji nisu cilj ovog rada.

Da bi se sami problemi i nedostaci spriječili, politika Europske unije predlaže brojne financijske instrumente pomoći. Za područje zapošljavanja i socijalnog poduzetništva u okviru OP „Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.“ navedeni su zajmovi za financiranje određenih gore navedenih problema te fond rizičnog kapitala za financiranje socijalne infrastrukture i projekata društvenog poduzetništva.

5. ZAKLJUČAK

Kroz ovaj završni rad prikazane su prilike i mogućnosti, ali i određene prepreke sudjelovanja mladih i ugroženih osoba u sferu socijalnog uključivanja i zapošljavanja kroz Europski socijalni fond i njegove projekte i određene natječaje. Osim toga indirektno je prikazano kako je u obe sfere poduzetništvo sastavni dio svega. U uvodnom dijelu pobliže se objasnio pojam poduzetništva, uključenost mladih u poduzetništvo i na kraju samo socijalno uključivanje odnosno društveno poduzetništvo.

Sam Europski socijalni fond na raspolaganju ima ukupna financijska sredstva koja su dana Republici Hrvatskoj za korištenje OP „Učinkoviti ljudski potencijali“ iznosi 1,582 milijardi eura. Za korištenje financijskih sredstava iz ovog Operativnog plana, što se tiče poduzetništva najbitnije su dvije prioritetne osi, a to su Prioritetna os 1: Zapošljavanje i mobilnost radne snage i Prioritetna os 2: Socijalno uključivanje. Ove dvije prioritetne osi indirektno potiču poduzetništvo u obe skupine. Nacionalnu kampanju Garancija za mlade možemo navesti kao najbitniju jer joj je glavni cilj aktivirati što više mladih ljudi na tržište rada i na taj način ih motivirati za traženje posla pa tako i za nekim osobnim mogućnostima u poslu i stjecanjem novih znanja, a u krajnjem slučaju i radnog iskustva. Što se tiče druge „skupine“, socijalno ugroženih osoba možemo primjetiti da ima više projekata, čak trinaest. Većina projekata te njihov glavni cilj je razvoj socijalnih usluga, poboljšanje života u zajednici, uključivanje socijalno osjetljivih skupina te mogućnost olakšanom pristupu zapošljavanja.

Nadalje, svaki poslovni pothvat nailazi na određene probleme i nedostatke. Glavni problemi koji se javljaju u ova dva slučaja su ti da se većina mladih ljudi boji poduzeti neke mjere za osobnim napredovanjem usljed osude članova kućanstva ili društva opećenito. Također najveću prepreku čine financijska sredstva i mogućnost porbijanja na samo tržište, njihovo radno iskustvo tj. neiskustvo ili manjak želje za daljnjim obrazovanjem i napredovanjem koji bi im uvelike pomogli u stvaranju novog posla i slično. Osim toga veliki problem nalazi se u društvenim skupinama, točnije veliki broj ljudi u RH se nalazi u nepovoljnom položaju odnosno na granici siromaštva i prima socijalnu naknadu. Samim tim da se zaljučiti da životni standard i životi ljudi ne samo u Hrvatskoj već u cijeloj Eurospkoj uniji sami posebi nameću loše društveno podzetništvo i nemogućnsost napredovanja i napretka na tržištu rada općenito.

Sam Europski socijalni fond bitan je za cjelokupno funkcioniranje država članica i njihove zajedničke politike, ali s druge strane povlačenje novca iz ovog fonda ne mora uvijek garantirati uspjeh. Bitno je osigurati i usmjeriti se na što kvalitetnije i pristupačnije natječaje koji će potaknuti prijavitelje (mlade i socijalno ugrožene skupine) da se odluče na mogućnost sudjelovanja i korištenja financijskih sredstava iz fonda. Također bitno je mladima osigurati što bolje uvjete na tržištu rada i olakšati im ulazak u svijet zaposlenih, a socijalno ugroženim osobama prvenstveno omogućiti bolje uvjete za život, a samim tim će i njihova zaposlenost i financije porasti.

LITERATURA:

1. Kuvačić. N., (2005.), Poduzetnička biblija, Split, Beretin
2. Klaić.V., (2005.) Veliki rječnik hrvatskoga jezika, Zagreb, Novi liber
3. Marin Buble, Dejan Kružić (2006.): Poduzetništvo, RRiF plus, Zagreb
4. Tkalec, Z. (2011): Visoka škola za ekonomiju, poduzetništvo i upravljanje „Nikola Šubić Zrinski“, Zagreb, str. 38.
5. Znanstveno stručni časopis, HRČAK: Lupić, M. i Bujan, I. (2017). PODUZETNIŠTVO MLADIH – PRILIKE I PREPREKE. *Obrazovanje za poduzetništvo - E4E*, 7 (1), 63-80. raspoloživo na: <https://hrcak.srce.hr/183416>
6. Stručni rad, HRČAK: Korištenje EU fondova u obrazovanju za poduzetništvo: primjeri dobre prakse i perspektiva do 2020.godine, raspoloživo na: https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=270575
7. Kružić, D. (2007). PODUZETNIŠTVO I EKONOMSKI RAST: REAKTUALIZIRANJE ULOGE PODUZETNIŠTVA U GLOBALNOJ EKONOMIJI. *Ekonomska misao i praksa*, (2), 167-191. raspoloživo na: <https://hrcak.srce.hr/21281>
8. N. Zrilić, D. Širola: Socijalno poduzetništvo – nova mogućnost zapošljavanja mladih u Hrvatskoj, Zbornik Veleučilišta u Rijeci, Vol. 2 (2014), No. 1, pp. 59-76
9. Reić, Z., Mihaljević Kosor, M., Šimić, V. "Ekonomija", Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet Split, 2017.
10. Lukić I., Petričević T., Ferik M., Čizmek Vujnović O., Vujnović T., Zoretić G., Horbec G., Magzan M., Kamenov Ž.,(2014.): Poduzetništvo, EBIZ d.o.o., Zagreb, str. 10.
11. Učinkoviti ljudski potencijali, raspoloživo na: <http://www.esf.hr/>
12. Ministarstvo Uprave: Strukturni fondovi, raspoloživo na: <https://uprava.gov.hr/o-ministarstvu/djelokrug-12956/medjunarodne-aktivnosti/eu-projekti-1016/strukturni-fondovi-1022/1022>
13. Ured za udruge: Europski socijalni fond (ESF), raspoloživo na: <https://udruge.gov.hr/istaknute-teme/programi-eu-za-razvoj-civilnog-drustva/europski-socijalni-fond-esf/237>

14. Eurospki investicijski i strukturni fondovi: ESI fondovi 2014. – 2020. raspoloživo na: <https://strukturnifondovi.hr/>
15. Europski strukturni i investicijski fondovi: OP Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020., raspoloživo na: <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/esi-fondovi-2014-2020/op-ucinkoviti-ljudski-potencijali-2014-2020/>
16. Službene stranice Europske unije: Europski socijalni fond, raspoloživo na: https://ec.europa.eu/regional_policy/hr/policy/what/glossary/c/cohesion-policy
17. SPORAZUM O PARTNERSTVU između Republike Hrvatske i Europske komisije za korištenje EU strukturnih i investicijskih fondova za rast i radna mjesta u razdoblju 2014.-2020., raspoloživo na: http://www.esf.hr/wordpress/wp-content/uploads/2015/02/GLAVNI-DOKUMENT_Sporazum_o_partnerstvu_HR.pdf
18. EUR-Lex (Access to European Law), raspoloživo na: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2013.347.01.0320.01.ENG
19. Narodne novine (2019): Zakon o udrugama, Zagreb NN 17/14, 70/17, 98/19
20. Narodne novine (2020.): Zakon o socijalnoj skrbi, Zagreb NN 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20
21. Narodne novine (2014.), Zakono o uspostavi institucionalnog okvira za provedbu europskih strukturnih i investicijskih fondova u Republici Hrvatskoj u financijskom razdoblju od 2014./2020., Zagreb NN 92/2014
22. Narodne novine (2014.), Uredba o tijelima u sustavima upravljanja i kontrole korištenja Europskog socijalnog fonda, Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda, u vezi s ciljem „Ulaganje za rast i radna mjesta“, Zagreb NN 107/2014
23. Narodne novine (2019): Zakon o udrugama, Zagreb NN 17/14, 70/17, 98/19
24. Narodne novine (2014): Zakon o financijskom poslovanju i računvodstvu neprofitnih organizacija, Zagreb NN 121/14
25. Narodne novine (2019.): Zakon o zakladama, Zagreb NN 106/18, 98/19
26. Narodne novine (2019.): Zakon o ustanovama, Zagreb NN 76/93, 29/97, 47/99, 35/08, 127/19
27. Narodne novine (2017.): Zakon o javnoj nabavi, Zagreb NN 120/16

28. Europska komisija (2020.), Jamstva za mlade, raspoloživo na:

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1079&langId=hr>

29. MIS 2014.-2002.,(2020.): Prijavni obrazac A, raspoloživo na: [https://esif-](https://esif-wf.mrrfeu.hr/Form/Index/2013213)

[wf.mrrfeu.hr/Form/Index/2013213](https://esif-wf.mrrfeu.hr/Form/Index/2013213)

30. Državni zavod za statistiku (2020.), raspoloživo na: <https://www.dzs.hr/>

31. Eurostat (2020.), raspoloživo na: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/main/home>

SAŽETAK

Svrha i cilj ovog rada je prikazati mogućnost mladih i ugroženih osoba u poduzetničkim pothvatima kroz projekte Euroskog socijalnog fonda te sva pravna regulativa vezana uz to.

Na samom početku rada, opisano je poduzetništvo općenito, mladi u njemu te socijalno uključivanje odnosno socijalno poduzetništvo. Također opisana je struktura Euroskog socijalnog fonda, pravna regulativa, zakoni. Osim toga razrađene se obe skupine i njihove mogućnosti u sudjelovanju u projektima samog fonda. Naposljetku navedeni su mogući problemi i nedostaci poduzimanja poslovnog (poduzetničkog) pothvata.

U konačnici sve je to dovelo do spoznaje da Europska unija kroz Europski socijalni fond uvelike radi na poticanju poduzetništva i uključivanju mladih i ugroženih osoba u svoje projekte i financiranja.

Ključne riječi: poduzetništvo, mladi, ugrožene osobe

SUMMARY

The purpose and goal of this paper is to present the possibility of young and vulnerable people in entrepreneurial ventures through projects of the European Social Fund and all related legal regulations.

At the very beginning of the paper, entrepreneurship in general, young people in it and social inclusion or social entrepreneurship are described. The structure of the European Social Fund, legal regulations, laws are also described. In addition, both groups and their possibilities in participating in the projects of the fund itself are elaborated. Finally, the possible problems and shortcomings of undertaking a business (entrepreneurial) venture are listed.

Ultimately, all this has led to the realization that the European Union, through the European Social Fund, is working hard to encourage entrepreneurship and involve young and vulnerable people in its projects and funding.

Key words: entrepreneurship, youth, vulnerable people

Popis slika

Slika 1. Prioritene osi 1 i 2 s odgovarajućim financijskim sredstvima	15
Slika 2. Prijavni obrazac A. dio.....	24

Popis tablica

Tablica 1. Ukupna financijska sredstva OP „Učinkoviti ljudski potencijali“ po godinama	14
---	----